

SPÄŤ NA SME.sk

DISKUTUJTE VYTLAČIŤ UPOZORNITE NA CHYBU Pošlite: E-MAILOM NA FACEBOOK VYBRALI.SME ĎALŠIE

TITULKA
BRATISLAVA
ČUNOVO
DEVÍN
DEVÍNSKA N. VES
DÚBRAVKA
JAROVCE
KARLOVA VES
LAMAČ
NOVÉ MESTO
PETRŽALKA
POD. BISKUPICE
RAČA
RUSOVCE
RUŽINOV
STARÉ MESTO
VAJNORY
DOPRAVA
VRAKUŇA
ZÁHORSKÁ BYSTR.
SENEC
PEZINOK
RAKÚSKO
KULTÚRA
HISTÓRIA
TIPY NA VÝLET
ŠPORT
MESTSKÉ ZÁSAHY
PRESS FOTO
DENNÍK

reklama ETARGET

Hľadáte CRM softvér?

SunSoft.CRM • množstvo funkcií • možnosť individuálnych úprav • výhodná cena

Ďalšie odkazy

ANKETA

Ako hodnotíte zmenené trasy električiek? Myslím, že je to fajn.

22%
Negatívne, chodia plnšie spoje.
6%
Neviem, ani teraz električky nejazdia presne.
5%

Už nech otvoria tunel!

67%
1554 účastníkov staršie ankety

NAJPOPULÁRNEJŠIE

Regióny
Auto
Počítače
Natankuj.sk
Veda
Primar.sk
Mobil
Hry

Starý most mohol vyzerat' inak. Pozrite sa ako

Prišiel na Slovensko, lebo chcel zo Starého mosta urobiť cieľovú destináciu a nielen spojnicu. Návrhy IGORA MARKA, slovenského architekta žijúce v Londýne, mesto nakoniec ani neukázalo.

Pred šestnástimi rokmi ste odišli do Londýna. Ako ste sa tam presadili ako architekt?

„Všetko sa začalo úplnou náhodou. Bol som v Londýne len na tri dni a pomáhal som kamarátovi s výstavou o architektúre a skle a tam som sa dal do reči s viacerými architektmi. Na základe neformálneho rozhovoru mi ponúkli miesto vo veľmi dobrom architektonickom ateliéri. Paralelne som začal robiť súťaže spolu s mojím terajším biznis partnerom a niekoľko sa nám podarilo vyhrať. To nám prinieslo kredit a aj peniaze. Rozhodli sme sa tak otvoriť vlastný ateliér, ktorý sa na začiatku venoval experimentálnym projektom umenia vo verejnom priestore. Vždy ma zaujímalo prirodzené prelínanie architektúry a umenia v miestotvorbe a mestotvorbe.“

Kde dnes stoja vaše diela?

„Realizovali sme napríklad park Northala Fields v Londýne, ktorý bol financovaný a postavený z depozitu recyklovaného stavebného odpadu alebo námestie v Birminghame s kinetickými objektmi. Minulý rok sme dokončili prvú časť lineárneho parku pozdĺž rieky Irwell v Manchestri, Trafford Wharf promenade. Ťažiskom tvorby môjho ateliéru FoRM Associates sú projekty verejného priestoru a „krajiny“ mesta, čiže námestia či parky. Zaujímame sa o všetko, čo je medzi budovami. V posledných rokoch sa venujeme aj regeneračným projektom v strednej a východnej Európe, kde bol vzťah k verejnému priestoru dlho zanedbaný.“

Tak je to asi aj v Bratislave.

„Áno, sú tu obrovské rezervy. Ľudia by si mali zvykať na občiansku spoločnosť, že tiež vlastní kus chodníka, hoci nie na papieri. Robíme aj odborné poradenstvo pre viaceré mestá ako [Kyjev](#), [Belehrad](#). Robíme prednášky a organizujeme workshopy.“

Je v mestách východnej Európy podobná situácia ako v Bratislave? Aj tam stavby sprevádzajú spory?

„Je úplne rovnaká. Ľudia sú zvyknutí vidieť najskôr problémy ako možnosti. Preto je pre nás dôležité ľudí najskôr inšpirovať a motivovať. V takejto atmosfére sa vždy riešenia nájdu. Stačí málo, aby sa nadchli pre nápad, ktorý sa môže stať reálnou možnosťou. Často ale chýbajú legislatívne alebo iné mechanizmy, ktoré by umožnili realizáciu. V Británii napríklad musia developeri prispievať na verejný priestor, taký zákon na Slovensku neexistuje. Obdobie ekonomickej konjunktúry ale pominulo a dnes už nemôžeme čakať, že príde nejaký veľký partner ako Eurovea a zaplatí nám pol mesta.“

Prečo?

„Globálny svet je niekde inde, veľké investície sa skončili. Bratislava na to, aby sa rozvíjala, musí nájsť úplne iné modely rozvoja a musí ich hľadať z vnútra, využiť kreatívnu energiu ľudí, ktorí sú tu. To, samozrejme musí byť naviazané na samosprávu. V diskusiách s mladými architektmi vždy zdôrazňujem, musíte mať oči otvorené, chodiť a hľadať možnosti, vytvoriť si vlastné zadania a ponúkať ich potenciálnym klientom. Rola architekta, ako sme ju poznali, je v súčasnosti stále menšia a menšia, architekti musia byť pripravení experimentovať a spolupracovať na neštandardných projektoch. Najmä v mojom sektore, vo verejnom priestore, peniaze naozaj chýbajú, je to dôsledok [globálnej finančnej krízy](#). Myslím si, že jediným východiskom z tejto krízy je inovácia. Pragmatizmus však prevládol nad kreativitou, veľké inžinierske firmy dnes fungujú veľmi efektívne a často supľujú rolu architekta. V tomto novom ekonomickom modeli si architekti musia nájsť miesto, inak neprežijú.“

Do Bratislavy ste sa teraz vrátili, síce nie natrvalo, ale pracovne kvôli Starému mostu. Mali ste zlepšiť jeho verejný priestor. Prečo k tomu neprišlo?

„Treba začať od začiatku. Všetko to začalo 21. marca na zasadnutí, ktoré zvolala hlavná architektka Ingrid Konrad, lebo videla návrh projektanta mosta Miroslava Maťaščíka. Stretli sa tak urbanisti, architekti a ľudia, ktorí sa mali k téme vyjadriť. Najoptimálnejším riešením by bola samozrejme verejná medzinárodná súťaž. Vzhľadom na termíny z [Bruselu](#) však táto cesta bola nereálna. Na tomto stretnutí prišlo k dohode, že projektant mosta Maťaščík musí prijať do tímu architekta. V diskusii padlo moje meno, ktoré okrem iných sám navrhol aj inžinier Maťaščík. Hlavná architektka, zástupcovia komory architektov a odborná verejnosť tento postup podporili.“

Návrh architektov pod vedením Igora Marka, cyklisti mali mať samostatný pruh.

Foto: VIZUALIZÁCIA

Inzercia

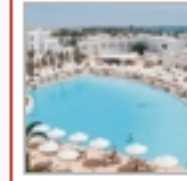
Chorvátsko - ubytovanie

od 328 € (9 881,33 Sk)

Kanárske ostrovy

od 244 € (7 350,74 Sk)

Tunis

od 311 € (9 369,19 Sk)

Ibiza, Malorka

od 281 € (8 465,41 Sk)

NAJČITANEJŠIE

4 hodiny 24h 3dni 7dni

- Starý most mohol vyzerat' inak. Pozrite sa ako 6 657
- Pri Bratislavskom hrade prikázali zbúrať nadstavbu domu 407
- Projektant Starého mosta: Návrh architekta znehodnocuje dizajn mosta 392
- Bratislava pozýva na špargľové hody. Príd'te ochutnať 114
- Podvodný prevod pozemku za 15,5 milióna eur údajne zorganizovali sýkorovci 88
- Zomrela herečka Jela Lukešová 79
- Centrál sa môže stať prvou zelenou multifunkčnou budovou 76
- Architektov na moste pustia len k lavičkám 75
- Hlavná architektka prezentovala mesto nemeckým odborníkom 74
- Bratislava bude mať špargľové dni 39

počasie sme.sk
Aktuálna predpoveď v lokalite Bratislava

0:00 13.0°C
3:00 12.0°C
6:00 17.0°C

Vybrať iné miesto Počasie na 7 dní >

Inzercia

Bývanie vašej budúcnosti? Teraz v Rezidencii Grunty aj na úver 3,5% ročne.

HEJ.sk a totálny jarný výpredaj. Zľavy až 80 %!

Dal by sa váš návrh podľa vás stihnúť v termíne? Neohrozilo by to existenciu mosta?

„Keby sme začali, ako sme dostali mandát, áno. Myslím, že to bolo reálne, inak by som do toho nešiel. Veľa sa hovorilo o tom, že robíme na moste radikálne zmeny a že to bude stáť viac, no to nie je pravda. Urobili sme porovnanie zväčšenia plochy oproti pôvodnému návrhu, rozdiel je 100 až 200 metrov štvorcových, čo je v ploche celého mosta zanedbateľná položka. Treba si uvedomiť, aká by bola pridaná hodnota tohto riešenia pri takej veľkej investícii do mosta v strede mesta, ktorý tu bude stáť ďalších sto rokov.“

Odchádzate teda späť do Londýna znechutený?

„Nie znechutený, ja som aj na začiatku povedal, že sme v zlej situácii, lebo sa to malo robiť otvorenou súťažou. Od prvého momentu keď sme vstúpili do tohto procesu som mal obavy, či vznikne dobré prostredie na spoluprácu, pretože sme zdedili obrovský problém, ktorý nebol zmluvne doriešený a koordinovaný. Nič nie je čierno-biele, takže je ťažké hľadať vinníkov. Je to celé výsledok zlej koordinácie a netransparentnosti procesu. Je škoda, že mesto prišlo o projekt, ktorý mal potenciál spojiť Bratislavčanov nie len fyzicky, ale aj psychologicky“

Fungovala spolupráca s projektantom aspoň na začiatku, ako ste dostali mandát?

„Od prvého momentu bola spolupráca s pánom Maťaščíkom veľmi ťažká. Treba chápať, že sme do procesu vstúpili veľmi neskoro. Isté je, že zmluvné vzťahy Alfa04 s klientom čiže mestom neboli v tom čase doriešené, čo ovplyvnilo celý proces. Našou úlohou bolo prísť s architektonickým riešením, nie skúmať zmluvné vzťahy medzi klientom a Alfa04. Vynaložili sme všetku energiu na to, aby sme náš mandát naplnili. Z mojej pozície som stále otvorený každej forme spolupráce a som kedykoľvek pripravený vstúpiť späť do tohto procesu.“

Spor teda nevznikol pre vaše návrhy?

„Nemyslím si, že to bolo na základe toho, čo sme my priniesli. Treba to vidieť v čase, my sme vyrábali, menili, dopĺňali, prerábali, projektant sa k nášmu návrhu nikdy odborne nevyjadril a čas bežal. K zlomu došlo, až keď sa prevalilo nejasné zmluvné pozadie novostavby. Od toho momentu odmietol akékoľvek riešenia. Samozrejme, na to môže mať každý svoj subjektívny názor. Mňa len mrzí to, že sme prišli odborne spolupracovať s človekom, ktorý si nás vybral, ale k tejto spolupráci vôbec nedošlo.“

Na zasadnutí bratislavského zastupiteľstva mesto ale tento váš návrh neukázalo. Prečo?

„Prvé uznesenie poslancov nám dalo mandát, aby sme urobili zmenu vo verejnom priestore, na tom sme celý mesiac pracovali. Naše úsilie však bolo jednostranné, pretože Alfa04 do spolupráce, ktorou boli dohodou viazaní, nevstúpili. Maťaščík vystúpil desať minút pred hlasovaním poslancov a prezentoval svoj pôvodný návrh, čo považujem za nekorektné. Našou povinnosťou bolo spoločne prezentovať výsledok spolupráce. S jasnými závermi a odporúčaniami. Keď sa robí takáto komplexná vec, tak prezentácia musí byť urobená vopred pred zástupcami poslaneckých klubov. My sme ju urobili a prišli tí, ktorí mali záujem. Poslanci boli vopred oboznámení s naším návrhom, ktorý však nemal podporu Alfa04. Dôvodom mal byť nedostatok času, ktorý sme vlastne nečinnosťou Alfa 04 de facto stratili.“

No na zasadnutí, ktoré je verejné, sa z vašich návrhov neukázalo nič. Vyznelo to, akoby ste úlohu nesplnili.

„Vzhľadom na to, že nedošlo k spolupráci, náš návrh sa dostal do roviny sporu. Pôvodná dohoda bola neprezentovať. Predpokladám, že vzhľadom na nečakané vystúpenie inžiniera Maťaščíka, ktorý jasne odmietol podporiť architektonické stvárnenie, by bolo možno lepšie reagovať. Na zasadnutí som nebol, takže neviem posúdiť, čo sa tam vlastne stalo. Jedno je isté, že prezentovanie nášho návrhu by bolo aj tak bezpredmetné. Poslanci nemôžu rozhodovať o odbornosti, alebo či je most pekný alebo škaredý, musia rozhodnúť politicky. V tomto prípade nemali inú možnosť, pretože náš variant bol zo strany hlavného projektanta mosta nepriechodný a tým by hrozilo, že most nebude realizovaný vôbec.“

Igor Marko pred návratom do Londýna.

FOTO SME - GABRIEL KUČHTA

Prečo ste súhlasili?

„Mám k tomuto mestu vzťah, som rodený Bratislavčan, preto som do toho šiel. V roku 2008 sme robili ideovú štúdiu Zelený Starý Most, ktorá mala veľmi pozitívny ohlas, v rámci iniciatívy bratislavských Mestských zásahov. Ako architekti často spolupracujeme s inžiniermi práve na riešeniach mostov. Keď som prišiel, uvedomil som si, že vstupujem do komplexného problému, ktorý má svoju genézu. Potom prišlo verejné stretnutie o Starom moste na Spolku architektov, kde architekti a urbanisti konfrontovali návrh inžiniera Maťaščíka z firmy Alfa04. Všetci nakoniec pochopili, že sa môžeme hnevať a skúmať, čo sa stalo, no fakt bol taký, že zostával iba mesiac na to, aby sme prišli s riešením. Za účasti pána primátora došlo k dohode s pánom Maťaščíkom, ktorý so spoluprácou súhlasil. Prišli veľkonočné sviatky, no my sme vypracovali prvú štúdiu, lebo sme vedeli, že čas nás tlačí. Náš návrh vytvoril úplne novú kvalitu promenádneho mosta s tým, že sa zachovala hlavná nosná konštrukcia. Poslanci mestského zastupiteľstva potom 29. marca schválili variant mosta a dotvorenia verejného priestoru peších a cyklistických lávok a predmostí.“

Keď sa pozeráme na váš návrh verejného priestoru na Starom moste, vidíme, že cyklisti majú vlastný pruh.

„Áno, prvú vec, ktorú sme spravili, bolo, že sme oddelili cyklistov a peších. Teraz to nie je oddelené, čo považujeme za chybu. Keď to má byť promenádny most, ľudia musia mať pocit, že naozaj promenádujú a nie sú v konflikte s cyklistami. Hlavným cieľom nášho návrhu nových peších zón mosta bolo vytvoriť kvalitný verejný priestor na moste. Lineárnu formu peších lávok sme zmenili na meander, vznikli by tak priestory na odдых a aktivity. Nový promenádny most by sa tak stal nielen prechodnou spojnicou, ale aj cieľovou destináciou pre obyvateľov a návštevníkov mesta. Promenáda Euroveji by sa tak prepojila so Sadom Janka Kráľa. Tento návrh nepriamo nadväzuje na štúdiu Starého "zeleného" mosta.“

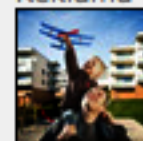
Nemenili ste konštrukciu mosta? Na zasadnutí poslancov sa hovorilo, že na váš návrh by bolo potrebné nové územné konanie, čím by sa most nestihol.

„Už na začiatku sme si uvedomili, že meniť hlavnú konštrukciu nebude možné, na tom sme sa dohodli aj s pánom Maťaščíkom. Menili sme len veľkosť konzoly, ktorá je na boku. Na náš návrh pán Maťaščík odborne nereagoval, takže sme nemali inú možnosť ako pokračovať v práci.“

Vyhrajte pánske hodinky v súťaži s antiperspirantom NIVEA.

Reklama

Bývanie vašej budúcnosti? Teraz v Rezidencií Grunty aj na úver 3,5% ročne.

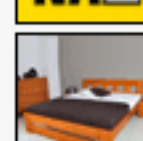
HEJ.sk a totálny jarný výpredaj. Zľavy až 80 %!

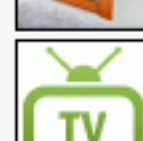
Vyhrajte pánske hodinky v súťaži s antiperspirantom NIVEA.

Bezpečnostné Dvere SHERLOCK® Obhliadka Zdarma, Expresné Dodanie!

Už nemusíte hľadať nábytok za najlepšie ceny, pretože ste ho práve našli.

Viac ako 70 TV programov. HD kanály. Videopôžičovňa.

Vyhrajte dámske hodinky v súťaži s antiperspirantom NIVEA.

BELINKA, kompletná UV ochrana dreva. Nátery pre použitie vo vnútri aj vonku.

Na verejnosti prevláda názor, že už nech most je, nech sa projekt neposúva.

„Áno, verejnosť rezignovala do polohy, len aby bol most. Hocijaký. To ma zarmucuje, práve preto, že šanca vytvoriť niečo výnimočné bola reálna. Je smutné, že vo všeobecnosti prevládol názor, že architekti sú tí, ktorí možnosti brzdia alebo dokonca znemožňujú. Zo šance, ktorú dávajú európske peniaze, klesáme k tomu, len aby bol most. No neprekvapuje ma to, lebo viem, čo som tu za ten mesiac zažil. Prial by som si, aby tento proces otvoril cestu dialógu medzi verejnosťou, architektmi a inžiniermi, bez ktorého nie je možné docieľiť plnohodnotný výsledok.“

Bratislava bude mať po rozhodnutí poslancov inžiniersky most. Ako sa vám pozdáva?

„Starý most je svojou polohou v Bratislave výnimočný. Novostavba mosta na tomto mieste musí rešpektovať urbanistické a architektonické požiadavky. Súhlasím, že most je veľmi komplexná inžinierska stavba, ale keď sa pozrieme na príklady mostov z centier európskych miest, sú to diela, ktoré sú výsledkom tímovej spolupráce odborníkov, ktorých bezpodmienečnou súčasťou je architekt – urbanista. V prípade novostavby Starého mosta inžinieri reagovali na požiadavku vytvorenia promenádneho mosta rozšírením jeho peších lávok. To nepovažujem za riešenie.“

V zahraničí funguje spolupráca projektantov a architektov? Pán Maťaščík argumentoval tým, že mosty nerobia architekti.

„Mostný inžinier samozrejme vedie projekt, ale je úplne prirodzené, že si pozve do tímu architekta. Náš ateliér spolupracuje napríklad na moste vo Varšave, ktorý je veľmi podobný, je pre tram-train. Bola to čisto inžinierska vec, dokonca mimo centra, no prizvali si architekta. Takisto pracujeme na projektovanej príprave troch mostov v Manchestri v spolupráci s inžiniermi. Je to spoločný kreatívny proces. Na Slovensku ma mrzí, že sú ešte stále dva oddelené tábory architekti na jednej strane a na druhej strane sú mostní inžinieri. O moste sa hovorí už päť rokov. Je to nešťastné, že pôvodná súťaž bola zmarená, aj v prípade, že sa hovorilo, že má ísť len o rekonštrukciu, boli by sme niekde inde.“

Pracujete v Londýne, mohol by tam vzniknúť most bez súťaže?

„Určite nie, a najmä ak ide o verejné financie. Vtedy nejde len o súťaž, ale aj o verejnú konzultáciu. Verejná konzultácia je ten najvyšší mandát ľudí. Keď ide o niečo takéto veľké ako most, tak verejnosť musí byť súčasťou procesu, nie len informovaná o výsledku. Z histórie Bratislavy vieme, že rozhodnutia bez širšieho konsenzu mali negatívny dopad na mesto.“

Výsledok je dnes taký, že architekti môžu na Starom moste meniť len lavičky a osvetlenie. Budete sa na tom podieľať?

„Nemám problém urobiť lavičky, no nie je to moja úloha, ja som bol požiadaný vylepšiť celkovú kvalitu mosta, nie vypekňovať. Nevie, čo bude ďalej, je to veľmi ťažká úloha pre hlavnú architektku, ktorá musí nájsť architektov a dizajnérov schopných spolupráce v aktuálnej situácii. Stále zostáva otvorená téma predmostí a napojenia na Šafárikovo námestie, kde dúfam, že sa presadia kvalitné riešenia, ktoré budú zohľadňovať viaceré požiadavky a nielen požiadavky dopravných inžinierov.“

[Prečítaj si názor projektanta Maťaščíka.](#)

celková plocha peších a cyklistických lávok

variant 3 (architektonické dotvorenie)

5293 m²

variant 2 (alfa04)

5062 m²

Porovnanie návrhov, hlavná konštrukcia sa v návrhu architektov nemenila.

Pohľady na návrhy Starého mosta, ktorý nemal byť len spojnicou:

Z prac ateliéru Igora Marka - FoRM Associates:

Foto: Chris McAleese

Park Northala Fields v Londýne, ktorý bol financovaný a postavený z depozitu recyklovaného stavebného odpadu.

Ateliér Igora Marka navrhol svetelnú úpravu mosta Coronado Bridge v Kalifornii. Vyhral tím v medzinárodnej súťaži. Most sa má zmeniť do roku 2014.

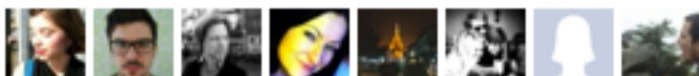
VIZUALIZÁCIE – FORMASSOCIATES

Foto: Chris McAleese

✓ Páči sa mi to

Petra Havelska, Ales Sedivec a 550 ďalší označili, že sa im to páči.

Kam ďalej?

štvrtok 10. 5. 2012 | [Lucia Tkáčiková](#)

Článok bol uverejnený v tlačennom vydaní SME. ([Predplaťte si SME cez Internet.](#))
© 2012 Petit Press. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Spravodajská licencia vyhradená.

Téma: Bratislava: Starý most

- 26.4.2012 [Architektov na moste pustia len k lavičkám](#)
- 26.4.2012 [Vysvieti San Diego, v Bratislave ho odmietli](#)
- 25.3.2012 [Starý most nerobia architekti](#)
- 23.3.2012 [Bratislavský Starý most už nebude ako eiffelovka](#)
- 19.3.2012 [Bratislavský Starý most urobia bez súťaže](#)

[Viac článkov z témy](#)

reklama ETARGET

Hľadáte CRM softvér?

SunSoft.CRM • množstvo funkcií • možnosť individuálnych úprav • výhodná cena

Technika pre záhradu AL-KO

Pri nákupe nad 150€ zákazník získava olej a záhradné rukavice.

Autolandia je už otvorená

Najväčšie vrakovisko na Slovensku. Veľký výber značkových náhradných dielov

Nové kolekcie a strihy plaviek

cez ktoré sa opálite! Látka prepúšťa 80% ultra-fialových lúčov slnka. Vyberte si!

Tepelné čerpadlá

Teplota do -20°C, +klíma, el.ohrev zdarma Návrh overený zákazníkami z EÚ, CE

[Ďalšie odkazy](#)